


Pokračování světového fenoménu
od nejlepšího čínského autora science fiction

TEMNÝ LES

LIU CCH'-SIN

HOST

TEMNÝ LES
LIOU CCH'-SIN



TEMNÝ LES

TOU CCH'-SIN

BRNO 2017

Copyright © 2006 by Liu Cixin
Cover art © Stephan Martinieri
Translation © Aleš Drobek, 2017
Czech language translation rights © 2017 China
Educational Publications Import & Export Corp., Ltd.
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2017
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-7577-340-1 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7577-341-8 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7577-342-5 (Formát MobiPocket)

Přehled organizací

PTO	Pozemsko-trisolaranská organizace
RPO	Rada planetární obrany
SVSF	Sbor velitelů Sluneční flotily
ČLOA	Čínská lidová osvobozenecká armáda

Přehled hlavních postav

Čínská jména se píší ve tvaru příjmení—jméno

Luo Ťi	astronom a sociolog
Jie Wen-ťie	astrofyzička
Mike Evans	klíčová postava a mecenáš PTO
Wu Jüe	kapitán vojenského námořnictva ČLOA
Čang Pej-chaj	politický komisař vojenského námořnictva, důstojník Kosmických sil ČLOA
Čchang Wej-s'	generál ČLOA
George Fitzroy	americký generál, koordinátor Rady planetární obrany, styčný důstojník projektu Hubble II.
Albert Ringier	astronom projektu Hubble II.
Čang Jüan-čchao	bývalý dělník pekingské chemičky, čerstvý penzista
Jang Ťin-wen	bývalý středoškolský učitel, dnes v důchodu
Miao Fu-čchüan	majitel uhelných dolů v provincii Šan-si, Čangův a Jangův soused

Š' Čchiang	důstojník bezpečnostní služby RPO, přezdívaný Ta Š' (Velký Š')
Š' Siao-ming	Š' Čchiangův syn
Kent	styčná osoba RPO
Sayová	generální tajemnice OSN
Frederick Tyler	bývalý ministr obrany USA
Manuel Rey Diaz	bývalý prezident Venezuely
Bill Hines	britský neurovědec, bývalý prezident Evropské unie
Keiko	
Jamasukiová	neurovědkyně, Hinesova žena
Garanin	úřadující předseda RPO
Ting I	teoretický fyzik
Čuang Jen	absolventka Ústřední akademie výtvarných umění
Ben Jonathan	zvláštní komisař SVSF
Tung-fang Jen-sü	kapitánka lodi <i>Natural Selection</i>
Si C'	majorka, vědecká důstojnice <i>Quantumu</i>

Prolog

Hnědý mravenec na svůj dřívější domov dávno zapomněl. Pro soumravnou Zemi a hvězdy, které nad ní právě vycházely, to byl jen okamžik, ale pro něj celé věky. Během několika již zapomenutých dnů se jeho svět obrátil vzhůru nohama. Hlína se vznesla k nebi a zůstala po ní hluboká, široká propast. Po chvíli se však zřítily zpátky k zemi a průrvu znovu zasypala. Na jednom konci rozrytého lánů se vztyčila osamělá černá formace. K tomu v této nesmírné říši docházelo často — hlína vzlétala a přšela zpátky, v zemi se otevíraly a zacelovaly rány a na obzoru se objevovaly kamenné formace jako zhmotnělé milníky každé katastrofické změny. Pod zapadajícím sluncem náš mravenec se stovkami svých soukmenovců odnesl královnu do bezpečí, kde založila nové impérium. Nyní se do svého rodiště vrátil jen náhodou, když hledal potravu.

Došel až k úpatí neústupné formace a ohmatal ji tykadly. Zjistil, že povrch je sice tvrdý a kluzký, ale dá se po něm lézt. A tak zamířil vzhůru, bez jasněho plánu, jen na náhlý, neklidný popud své jednoduché nervové soustavy.

Neklid panoval všude kolem, v každém stéblu trávy, v každé kapce rosy, v každém oblaku na nebi a v každé hvězdě na nebeské klenbě. Byl to neklid chaotický, leč v jeho ohromném objemu se začal zvolna rýsovat řád.

Mravenec ucítil vibrace v zemi a z toho, jak sílily, poznal, že se odněkud blíží další titánský objekt. Lezl však bezstarostně dál, vzhůru po stěně formace. Tam, kde se úpatí formace potkávalo se zemí, byla nastražená pavučina. Mravenec to věděl a lepkavá vlákna opatrně obcházel. Minul pavouka, který číhal ve skrytu s nohama nataženými na vláčknech, aby okamžitě vycítil sebemenší zachvění. Oba o sobě věděli, neprobíhala však mezi nimi žádná komunikace. Tak tomu bylo už od počátku věků.

Stále silnější vibrace v zemi dosáhly vrcholu a ustaly. Obří bytost dorazila k formaci. Byla nesrovnatelně vyšší než mravenec a zastínila většinu oblohy. Mravenec jí podobné dobře znal. Věděl, že jsou živé, že zdejší oblast navštěvují poměrně často a že jejich přítomnost nějak souvisí s rychle mizejícími průrvami a s formacemi, které po krajině rostou jako houby po dešti.

Mravenec lezl bez obav dál. Věděl, že bytosti pro něj nepředstavují hrozbu, tedy až na několik výjimek. K těm se připojil pavouk pod ním poté, co jej bytost, která si povšimla jeho pavučiny, svazečkem květin smetla z formace. Pavouk zabalený do vlastní potrhané pavučiny přistál mezi nízkým plevellem opodál. Pak bytost kytici pomalu položila před černou formaci.

Další vibrace, slabá, leč sílící, mravenci prozradila, že se k formaci blíží druhá bytost. V téže chvíli stanul na kraji dlouhé brázdy, prolákliny v povrchu formace s hrubší texturou a jinou, špinavě bílou barvou. Byl za ni rád, protože po drsnějším povrchu se lezlo mnohem snáze. Brázdu z obou konců ohraničovaly kratší, tenčí rýhy — jedna vodorovná a jedna šikmá. Když mravenec brázdu konečně opustil, udělal si přibližný obrázek o jejím tvaru: 1.

Vtom se bytost za ním zmenšila na polovinu, takže teď byla stejně vysoká jako formace. Zřejmě klesla na kolena. Za ní se objevil úsek tmavomodrého nebe, na němž vy-

cházel první hvězdy. Bytost upřela zrak na vršek formace a mravenec zaváhal, zda jí má vlézt do zorného pole. Raději změnil směr a lezl chvíli vodorovně. Rychle došel k další brázdě a na moment v ní spočinul. Těšil se příjemnému pocitu z povrchu pod svými nohama. Barva brázdy mu připomínala vajíčka, která vždy obklopovala královnu. Mravenec zamířil brázdou dolů a brzy prozkoumal její poněkud složitější tvar — křivku zakončenou kroužkem. Tvar mu připomněl proces hledání pachových stop, které jej po každé dřívě či později zavedou domů. Do nervové soustavy se mu obtiskl jako 9.

Pak ze sebe bytost klečící před formací vydala zvuk, či spíš sérii zvuků, které se dalece vymykaly mravenčím rozumovým schopnostem: „Život je zázrak. Jestli tohle nechápeš, jak můžeš hledat něco hlubšího?“

Bytost napodobila zvuk větru vanoucího skrz stébla trávy — povzdech — a postavila se.

Mravenec dál lezl horizontálně a vešel do další brázdy, která byla zpočátku také vodorovná, ale nakonec se zlomila ve tvar 7. Mravenci se nelíbila. Tak ostrá, náhlá změna směru obvykle zvěstovala nebezpečí nebo bitvu.

Hlas bytosti přehlušil vibrace v zemi, takže si mravenec teprve nyní uvědomil, že před formací stanula i druhá bytost. Byla menší a drobnější a měla bílé vlasy, které se na pozadí tmavomodré oblohy nápadně vyjímaly, jako povlávající stříbro ve větru, vlákna splývající ze stále četnějších hvězd.

První bytost ji přivítala. „Doktorka Jieová, nemýlím-li se?“

„Vy jste... Siao Luo?“¹

„Luo Ťi. S Jang Tung jsem chodil na střední. A vy... co vy tady?“

1 „Siao“ je zdobnělina s významem „malý“ nebo „mladý“ a užívá se před přijmením při oslovování dětí nebo jako výraz náklonnosti.

„Je tady hezky a autobusem to mám pár minut. V poslední době sem jezdím na procházky velmi často.“

„Upřímnou soustrast, doktorko Jieová.“

„To už je všechno minulost...“

Ve spodní části formace chtěl mravenec znovu zamířit k nebi, pak ale zahlédl další brázdu, tvarovanou stejně jako 9, po níž lezl před chvílí. A tak pokračoval vodorovně po ní. Měl z ní lepší pocit než ze 7 a 1, ačkoli neznal přesný důvod. Jeho estetické vnímání bylo primitivní, jednobuněčné. Nezřetelný příjemný pocit z brázdy 9 zesílil. Primitivní, jednobuněčné štěstí. Tyto dvě emoce se u jeho druhu nikdy nevyvinuly. Byly stejné před miliardou let a budou stejné i v miliardu let vzdálené budoucnosti.

„Siao Luo, Tung-tung o vás často mluvila. Říkala, že jste... astronom?“

„Býval jsem. Dnes učím na vysoké škole sociologii. Vlastně na vaší alma mater, ačkoli vy jste byla již v důchodu, když jsem tam nastoupil.“

„Sociologii? To je dost velký skok.“

„To ano. Jang Tung vždycky tvrdila, že jsem rozháraný.“

„Přínejmenším nežertovala, když říkala, že vám to pálí.“

„Spíš jen hřeje. S vaší dcerou se nemůžu srovnávat. Nějak ve mně uzrál pocit, že astronomie je jako neproniknutelná hrouda železa. A sociologie jako dřevěná deska, která určitě bude mít pár slabších míst, která budu umět prorazit. Že se mi s ní bude snáze žít.“

Mravenec lezl horizontálně dál s nadějí, že narazí na další 9, místo ní však objevil dokonalou přímku, podobnou 1. Tato však byla vodorovná a na koncích neohraničená menšími rýhami: —.

„Tak to nemůžete brát. Jste zkrátka normální. Ne každý může být jako Tung-tung.“

„Ano, takovou ambici opravdu nemám. Jsem jako list ve větru.“

„Mám nápad. Nechcete se dát na kosmickou sociologii?“
„Kosmickou sociologii?“

„Je to pracovní název. Dejme tomu, že ve vesmíru žije nespočet civilizací — tolik jako viditelných hvězd. Ohromná spousta civilizací. Z nich pak sestává kosmické společenství. Kosmická sociologie se zabývá studiem této supercivilizace.“

Mravenec mezitím urazil po černé formaci jen kousek. Doufal, že najde další příjemné 9, místo toho jej však čekalo 2 — sympatická křivka na počátku, ale ostrý zlom na konci, stejně děsivý jako u 7. Zlá předtucha nejisté budoucnosti. Mravenec pokračoval k následující brázdě, uzavřenému kruhu 0. Zpočátku připomínala 9, byla to však past. Život potřebuje hladké tvary, ale zároveň musí mít směr. Nelze se donekonečna vracet na počátek. Tomu mravenec rozuměl. Před sebou sice viděl dvě další brázdy, ztratil o ně však zájem. Znovu se vydal vzhůru.

„Ale... naše civilizace je jediná, o které zatím víme.“

„Právě proto kosmickou sociologii ještě nikdo nestuduje. Je to pro vás jedinečná příležitost.“

„To je fascinující, doktorko Jieová. Pokračujte, prosím.“

„Mám za to, že byste tak propojil obě své disciplíny. Matematická struktura kosmické sociologie je nesrovnatelně přesnější než lidská sociologie.“

„Proč myslíte?“

Jie Wen-ťie ukázala na oblohu. Na západě stále žhnul soumrak a hvězdy šlo pořád spočítat. Oba si snadno pamatovali, jak nebeská klenba vypadala ještě před chvílí: nekonečná modrá prázdnota, jako slepé oko, jako mramorová socha. Teď na ní však svítila hrstka hvězd — v obřích očích se objevily zornice. Prázdno se naplnilo. Vesmír procitl. Hvězdy byly drobounké, jen osamělé stříbrné jiskřičky, které jako by prozrazovaly určitou úzkost svého stvořitele. Jako by měl kosmický sochař nutkání dát vesmíru

zornice, ale zároveň jej k smrti děsila představa, že by jeho výtvar prozřel. Z toho pnutí mezi touhou a strachem se zrodila nepatrnost hvězd v nesmírném prostoru, ztělesnění opatrnosti především.

„Vidíte ty hvězdy, pouhé tečky? Faktory chaosu a náhody ve složitém předivu jednotlivých vesmírných kultur filtruje vzdálenost, takže při pohledu ze Země mohou tyto civilizace sloužit jako prosté referenční body, které je poměrně snadné zapracovat do matematických vzorců.“

„Ale doktorko Jieová, současná kosmická sociologie nemá, co by studovala. Průzkumy ani experimenty zatím nejsou možné.“

„Proto bude váš výstup ryze teoretický. Jako eukleidovská geometrie. Nejprve stanovíte několik jednoduchých axiomů a pak na nich postavíte obecné teoretické základy.“

„To všechno je fascinující, ale jak by podle vás měly takové axiomy kosmické sociologie vypadat?“

„Zaprvé: přežití je primární potřebou každé civilizace. Zadruhé: civilizace se neustále rozvíjí a šíří, ale celková hmota ve vesmíru zůstává konstantní.“

Mravenec po několika krocích zjistil, že se nad ním prostírá učiněný labyrint dalších brázd. Tvary vnímal velmi citlivě a věřil, že průchod bludištěm zvládne, vzhledem k omezené kapacitě své nepatrné nervové soustavy však musel zapomenout tvary, jimiž před okamžikem prolezl. Netrápil se, že pustí z hlavy 9, jelikož neustálé zapomínání patřilo k životu. Napořád si musel zapamatovat jen pár údajů a ty měl vepsané v genech jako instinkty.

Když si tedy vymazal paměť, vstoupil do bludiště. Po chvíli probíhání jeho zákrutami a rýhami mu v prostínském vědomí vyvstal další obraz: čínský znak 墓 — *mu*, neboli „hrob“, ačkoli význam znaku samozřejmě neznal. O kousek dál narazil na další kombinaci rýh, tentokrát mnohem jednodušší. Chtěl-li však pokračovat v průzkumu, neměl na

vybranou — musel si *mu* vymazat z paměti. Poté vstoupil do báječně přehledné brázdy, která mu připomněla břišní dutinu čerstvě uhynulého cvrčka, jehož nedávno objevil. Rychle nový tvar prozkoumal: 之, č', čínský přivlastňovací člen. Cestou vzhůru připadl na dvě další kombinace rýh. Ta spodní sestávala ze dvou prohlubní podobných kapce a dalšího cvrččího žaludku: 冬, *tung*, „zima“. A ta vrchní měla dvě poloviny, které spolu tvořily znak 杨, *jang*, „topol“. To byl poslední a také jediný tvar, který si mravenec ze své výpravy zapamatoval. Všechny zajímavé tvary, které poznal předtím, nenávratně zapomněl.

„Oba vaše axiomy jsou ze sociologického hlediska solidní, ale vy jste je vysypala z rukávu, jako byste si je promyslela předem,“ řekl trochu překvapeně Luo Ťi.

„Já o nich přemýšlím celý život, jen jsem se s nimi dosud nikomu nesvěřila. Ani nevím proč... Poradím vám ještě jedno. Chcete-li z těchto dvou axiomů odvodit základní rámec kosmické sociologie, budete potřebovat dva další důležité pojmy: řetězec podezření a technologická exploze.“

„Zajímavé termíny. Můžete je vysvětlit?“

Jie Wen-ťie pohlédla na hodinky. „Na to není čas. Vy jste ale dost chytrý, přijdete na to sám. Vyjděte z mých dvou axiomů a možná se stanete Eukleidem kosmické sociologie.“

„Já ale nejsem Eukleides. Vaše rady si však vezmu k srdci a zkusím si s nimi pohrát. Možná se na vás obrátím pro další.“

„To bohužel nebude možné... pokud vám nestačí, co jste slyšel dnes, bude lepší, když vše rovnou pustíte z hlavy. Já jsem každopádně splnila svou povinnost. Sbohem, Siao Luo.“

„Mějte se, paní doktorko.“

Jie Wen-ťie zamířila soumrakem na svou poslední schůzku.

Mravenec šplhal dál a nakonec dospěl ke kruhové prohlubni v žulové stěně, na jejímž kluzkém povrchu se leskl mimořádně složitý obrazec. Mravenec věděl, že jeho skromná nervová soustava nemá šanci něco takového pochopit, když však prozkoumal celkový tvar obrazce, jeho primitivní jednobuněčné centrum rozkoše se rozzářilo stejně jako při průchodu tvarem 9. Ke svému překvapení navíc rozeznal alespoň část obrazce, dvě oči. Ty vnímal obzvláště citlivě, protože jejich upřený pohled obvykle věstil nebezpečí. Nyní se jej však žádná tíseň nezmocnila. Věděl, že v těch očích není život. Tou dobou už zapomněl, že když obří bytost jménem Luo Ťi mlčky klečela před formací, dívala se právě do nich. Pak mravenec opustil prohlubeň a konečně vylezl na vršek formace. Neměl pocit, že se tyčí nad okolím, protože neznal strach z pádu. Vítr jej už mnohokrát sfoukl z mnohem vyšších míst, aniž mu pád ublížil. A bez strachu z výšek neexistuje potěšení ze závratné vyhlídky.

Na úpatí formace začal pavouk, kterého Luo Ťi prve smetl, příst novou síť. Jedno lesklé vlákno přilepil na žulovou stěnu a zhoupl se na něm k zemi. Po třech dalších zhoupnutích byl základ sítě hotový. Kdyby ji někdo desetitisíckrát zničil, pavouk by ji desetitisíckrát znovu upředl. Necítil by přitom ani frustraci či zoufalství, ani potěšení. Tak tomu bylo už miliardu let.

Luo Ťi ještě chvíli mlčky stál a pak odešel. Když vibrace v zemi utichly, mravenec se vydal na cestu po žulové stěně dolů, aby se vrátil do hnízda a informoval ostatní o poloze mrtvého chrobáka. Hvězdy na nebi zhoustly. Když mravenec procházel kolem pavouka na úpatí formace, oba o sobě věděli, neproběhla však mezi nimi žádná komunikace.

Zatímco se na okolní svět snesla tma, ani mravenec, ani pavouk netušili, že ze všech živočichů na Zemi byli jedinými svědky zrodu axiomů kosmické sociologie.

O něco dříve, uprostřed noci, stál Mike Evans na přídi *Soudného dne* a oceán pod ním klouzal jako saténový protějšek nebeské klenby. V takových chvílích rád konverzoval se vzdáleným světem, protože text, který mu sofon promítal na sítnici, nádherně kontrastoval s noční oblohou a oceánem.

To je náš dvacátý druhý rozhovor v reálném čase. V naší komunikaci jsme narazili na určité obtíže.

„Ano, můj Pane. Pochopil jsem, že významná část podkladových materiálů, které jsme ti zaslali, ti není srozumitelná.“

Ano. Jednotlivé položky jste vysvětlili uspokojivě, celku však nejsme s to porozumět. Něco nám nesedí.

„Jde pouze o jednu nesrovnalost?“

Ano. Občas se nám zdá, že vašemu světu něco chybí, jindy že přebývá, a my nevíme, která možnost je správná.

„Čeho se ona nesrovnalost přibližně týká?“

Vaše dokumenty jsme pečlivě prostudovali a zjistili, že klíčem k jejich porozumění je dvojice synonym.

„Synonym?“

Vaše jazyky obsahují řadu synonym a téměř synonym. V jazyce vaší první zprávy, čínštině, jsou různá slova totožného významu, například „zima“ a „chlad“, „těžký“ a „tíživý“, „dlouhý“ a „daleký“.

„Která dvojice synonym je pro vás obtížně srozumitelná?“

„Myslet“ a „říkat“. Ke svému překvapení jsme si teprve nedávno uvědomili, že ve skutečnosti nejde o synonyma.

„Ano, nejsou to synonyma ani vzdáleně.“

Z našeho pohledu by ale měla být. „Myslet“ znamená věnovat se duševní aktivitě pomocí příslušných orgánů v těle. „Říkat“ znamená komunikovat myšlenky navenek, což ve vašem světě obnáší modulace vzduchových vibrací prostřednictvím hlasivek. Jsou tyto definice správné?

„Ano. To ale neznamená, že ‚myslet‘ a ‚říkat‘ jsou synonyma.“

Z našeho pohledu jsou.

„Můj Pane, mohu si to promyslet, než ti odpovím?“

Dobře. I my si to musíme promyslet.

Evans dvě minuty hleděl na temné vlny pod hvězdami.

„Můj Pane, jakými orgány komunikujete vy?“

My takové orgány nemáme. Mozek naše myšlenky promítá navenek. Tak u nás probíhá komunikace.

„Mozek promítá myšlenky navenek? Co to znamená?“

Naše myšlenky mají podobu elektromagnetických vln v celé šíři pásma, včetně viditelného světla. Můžeme je promítat na značnou vzdálenost.

„Takže pro vás je myšlení totéž co komunikace?“

Ano, jsou to synonyma.

„Ach tak... to pro nás neplatí. Přesto by to nemělo být překážkou k pochopení našich materiálů.“

Pravda, nemělo. Pokud jde o myšlení a komunikaci, nikterak podstatně se nelišíme. Oba naše druhy mají mozek, který generuje inteligenci prostřednictvím ohromného množství nervových spojení. Jediný rozdíl spočívá v tom, že naše mozkové vlny jsou silnější a druzí je mohou přijímat přímo, takže žádné specializované komunikační orgány nepotřebujeme.

„Ne, mám takové tušení, že skutečný rozdíl bude mnohem zásadnější. Můj Pane, dej mi ještě chvíli, prosím.“

Dobře.

Evans se otočil a vykročil podél okrajníku paluby k zádi. Pod ním se tiše vzdouval a klesal noční Pacifik. Evans si jej představil jako myslící mozek.

„Můj Pane, povím ti jeden příběh. Nejprve však musíš porozumět následujícím prvkům: vlk, dítě, babička a dům v lese.“

Všechny tyto prvky jsou zcela srozumitelné, kromě „babičky“. Víme, že jde o výraz pokrevní příbuznosti mezi lidmi

a většinou vyjadřuje ženu pokročilého věku. Přesný příbuzenský vztah je však nutno vysvětlit podrobněji.

„Ten tady není podstatný. Stačí jen vědět, že babička a děti si jsou blízcí. Babička je jedním z mála lidí, kterým děti věří.“

Rozumíme.

„Je to jednoduchý příběh. Babička musí odejít do města, a tak řekne dětem, aby se v domě zamkly a neotevíraly nikomu kromě ní. Cestou pak potká vlka, který ji sežere a oblékne si její šaty. ‚Jsem vaše babička,‘ tvrdí dětem, ‚už jsem zpátky. Otevřete dveře.‘ Děti se podívají skulinou ve dveřích a vidí babičku. Jakmile však otevrou, vlk vejde dovnitř a sežere je. Rozumíš tomu příběhu, můj Pane?“

Ani trochu.

„Pak se zdá, že jsem se nemýlil.“

Rozumíme tomu správně, že vlk měl od začátku v plánu proniknout do domu a sežrat děti?

„Ano.“

A přesto navázal s dětmi komunikaci?

„Ano.“

Právě to je pro nás nepochopitelné. Z našeho pohledu se s dětmi neměl vůbec bavit, chtěl-li dosáhnout svého cíle.

„Proč?“

Copak to není zřejmé? Jakmile se s nimi vlk spojil, děti poznaly, že chce proniknout do domu a sežrat je. Proč potom otevíraly dveře?

Evans chvíli mlčel. „Už rozumím, můj Pane, už rozumím.“

Čemu rozumíš? Nejsou naše námítky logické?

„Vaše myšlenky jsou otevřené. Nedokážou se skrýt.“

Skrýt? Jak by se mohly myšlenky skrýt? Tvé výroky jsou zmatečné.

„Chci tím říct, že vaše myšlenky a vzpomínky jsou veřejné, jako kniha ve výloze, film promítaný na náměstí

nebo rybičky v akváriu. Dokonale transparentní. Každý si je může přečíst. Hm, některé prvky mých příměrů jsou možná...“

Všechny jsou srozumitelné. Copak není vše, co jsme popsali, zcela přirozené?

Evans se znovu odmlčel. „Tak je to tedy... Můj Pane, když mezi tvými lidmi probíhá komunikace z očí do očí, vše, co říkáte, je pravda. Nedokážete klamat či lhát, a složitě strategické myšlení je vám proto cizí.“

My dokážeme komunikovat na značné vzdálenosti, nejen z očí do očí. Slova „klam“ a „lež“ patří k těm, jimž se marně snažíme porozumět.

„Jak vypadá společnost, kde lidé nedokážou lhát? Jaká kultura z ní může vzejít? Jaká politika? Žádné intrikaření, žádné přetvářky.“

Co je „intrikaření“ a „přetvářky“?

Evans mlčel.

Lidské komunikační orgány jsou výsledkem evoluční vady, nutnou kompenzací za neschopnost vašeho mozku generovat silné elektromagnetické vlny. Je to jedna z vašich biologických slabin. Přímé promítání myšlenek je pokročilejší, efektivnější forma komunikace.

„Vada? Slabina? Ne, můj Pane, teď se mýlíš, hluboce se mýlíš.“

Opravdu? Musíme si to promyslet. Škoda že neumíš číst naše myšlenky.

Tentokrát odmlka trvala déle. Další text se neobjevil ani po dvaceti minutách. Evans mezitím došel na zád a sledoval, jak z vody vyskakují hejno ryb. Na hladině kreslily obrazy, které ve svitu hvězd jako by pableskovaly živým stříbrem.

Před několika lety strávil nějaký čas na rybářské lodi v Jihočínském moři, kde studoval důsledky nadlimitního rybolovu na příbřežní život. Rybáři přezdívali létajícím

rybám „dračí vojáci“. Evansovi jejich obrazce připomínaly text promítaný do očí oceánu. Vtom se mu na sítnici objevil text vykreslovaný sofony:

Měl jsi pravdu. Dotyčné materiály jsme si znovu prostudovali a rozumíme jim o něco lépe.

„Můj Pane, ke skutečnému porozumění lidským záležitostem vede ještě dlouhá cesta. Téměř se bojím, že je to cíl, který ti zůstane navždy vzdálený.“

Ano, je to opravdu složitý problém. Prozatím jen víme, proč jsme jim předtím nerozuměli. Máš pravdu.

„Můj Pane, ty nás potřebuješ.“

My se vás bojíme.

Hovor skončil. Bylo to naposled, co Mike Evans obdržel z Trisolaris zprávu. Stál na zádi a pozoroval sněhobílý trup *Soudného dne*, který se ztrácel v mlžné noci jako prchavý čas.